

Kronika obce 2004-2009

Výstavba a zmeny charakteru obce

Už začiatkom nového roka sa začalo s prípravou územného plánu obce. Posledný územný plán bol naposledy vypracovaný ešte v roku 1971. Od toho roku bola dokumentácia nekompletná a časom sa podklady stali nepoužiteľné. Hlavným cieľom územného plánu bolo vyriešiť požiadavky občanov a tých, bolo čoraz viac. Najmä za posledné roky mnohých občanov začal trápiť nedostatok pitnej vody. Problémy s vodou, hlavne v letných mesiacoch, mala väčšina domácností. Najvhodnejším riešením sa javil obecný vodovod. Občania sa dožadovali aj vybudovania obecnej kanalizácie a čističky, upraviť turistické chodníky v obci, zvýšiť pracovné príležitosti v obci, vybudovať domov dôchodcov. Všetky tieto požiadavky tvorili podklady k tomu, aby mohol byť územný plán vypracovaný. Územný plán sa stal veľmi dôležitým dokumentom pre obec, pretože bez neho by obec len ťažko mohla napredovať.

V Januári 2004 sa začalo s prípravou projektu pre obecný vodovod, no hlavné zameranie trasy vodovodu prebehlo ešte 14. novembra 2003 p. Brtíšom Stanislavom. Tomu napredovalo i zabezpečenie mnohých vyjadrení, povolení či už od štátnych lesov, elektrární, životného prostredia, telekomunikácií. Na jar obec získala stavebné povolenie a počas leta prebehlo výberové konanie na dodávateľa stavby. Výberové konanie 6. júla 2004 vyhrala firma LEROK Lednické Rovne, ktorej ponuka bola pre obec najvýhodnejšia - čo sa týkalo ceny i času. V ten istý deň boli zachytené pramene v časti na Majeroch /v lese Tomášovec/. Vzorky vody z prameňov vykazovali veľmi dobré výsledky, ktoré odborníci zo žilinskej firmy INGEO prirovnali -čo sa kvality týkalo, k dojčenskej vode. 30. januára prebehlo Územné konanie s telekomunikáciami a v priebehu jarných

mesiacov bol v obci v časti kultúrny dom - dolný koniec (Martišia) položený optický kábel. Ten umožnil našim občanom lepšie telekomunikačné služby ako aj pripojenie sa na internet.

Rekultivácia obecnej skládky priniesla so sebou aj triedenie odpadu.

20. mája roku 2004 bola podpísaná zmluva medzi obcou Zubák a žilinskou firmou ASA. Tá v pravidelných intervaloch z našej obce odvážala sklo, plasty a nebezpečný odpad.

Okrem plánovaných položiek prídu aj neplánované, ktoré zúžia rozpočet. Bolo tomu tak aj v roku 2004. Po dažďoch obec investovala nemalú časť / 248 594,-sk / do asfaltácie obecných ciest -v častiach Kolonka – Majere, Martiš - Vanko a osada Chovanec. Letné dažde spôsobili znečistenie a zanesenie potoka. Bolo nutné čo najrýchlejšie uvoľniť prietok vody od nánosov nakoľko sa potok začal vylievať zo svojho koryta. Čistenie koryta a úpravy brehov - ťažkou technikou, stáli obec 491 344,-sk.

V novembri 2004 boli vymenené vchodové dvere na Obecnom úrade a to v hodnote 33 000,- sk.

Nový rok 2005 nemohol začať inak ako s vopred stanovenými plánmi s ktorými boli oboznámení i všetci zúčastnení občania na verejnom zhromaždení, ktoré bolo vo februári. Starosta okrem iného oboznámil občanov s projektmi podávanými pre Eurofondy - Projekt rekonštrukcie verejného osvetlenia v obci, Projekt rekonštrukcie čakární, Projekt zásobovania obce vodou... Poukázal na klady i riziká, ktoré každý projekt obnáša. I počas roka bolo prioritou obce pokračovať v budovaní obecného vodovodu a čo najskôr pripojiť na vodovod i samotných občanov.

26. septembra obec podpísala zmluvu s Ministerstvom životného prostredia v Bratislave o dotácií pre rekultiváciu skládky odpadu v hodnote 300 000,- sk. V novembri bol v katastri našej obce firmou Globtel - Orange vybudovaný vykrývač na mobilný signál.

Začiatok nového roka 2006 nebol taký ružový ako rok predchádzajúci. Najväčší podiel na škodách malo hlavne počasie. Okrem snehových kalamít ktoré vtedy vystrašili našich občanov došlo dňa 29.01. k havárii v školskej kotolni, ktorú z časti vytopila voda. V apríli sa započalo s prácami v niekdajšej starej škole a neskôr i školskej jedálne v budove vedľa obecného úradu, ktorá sa mala zmeniť na telocvičňu a fitnesscentrum .

Časť financií z obecného rozpočtu bola investovaná do rozvoja obce a časť poputovala na opravy a rekonštrukciu telovýchovnej jednoty, ktorú opäť navštívili vandali a zničili šatne TJ - vchodové dvere i zariadenie WC a to v hodnote okolo 20 000,-sk. 16.05. obec získala financie z ministerstva a bola podpísaná zmluva obce s Ministerstvom životného prostredia o dotácií na obecný vodovod, ktorá činila sumu 3,9 milióna Sk. Z rozpočtu obce sa čerpalo 3 000 000,-Sk. V júni došlo k zmene projektu obecného vodovodu. Zmena sa týkala vybudovania plastového vodojemu miesto pôvodného betónového , ktorý bol dovezený z Rakúska. Pozostával z dvoch plastových nádob o objeme 75 000 l, ktoré boli v septembri toho roku i vsadené. I táto zmena si vyžiadala následné schválenia Obvodným úradom životného prostredia, Ministerstvom životného prostredia, projektantom i obecným zastupiteľstvom.

V priebehu letných mesiacov 2006 bol v našom katastri vybudovaný ďalší vykryvač pre mobilnú sieť EUROTEL – T Mobile, ktorý bol spustený 2.8.2006.

O zveľadenie našej obce sa podpísala oprava chodníka v časti Kultúrny dom - Základná škola, na ktorý bola poukladaná zámková dlažba v hodnote 180 000 ,- Sk . Za sumu 70 000,- Sk bola opravená a natretá strecha, zvody na obecnom úrade.

10. septembra bolo slávnostné otvorenie a vysvätenie fitness centra, ktoré od 22.9. mohli navštevovať všetci tí, ktorí chceli cvičiť spolu s Mgr.

Kanderkovou Alenou a p. Pleškovou Jitkou, ktoré predcvičovali. Celková hodnota fitness centra bola 450 000,-Sk.

V mesiaci novembri bol v káblovej televízii zavedený nový program náboženského charakteru stanica NOE. Spolu bol 13 staníc : STV 1, STV 2, Markíza, JOJ, TA3, Discovery, PRIMA, ČT 1, ČT 2, Music-Box, Nautik, Eurosport a NOE.

V roku 2007 pokračovali práce na obecnom vodovode. Dotácia zo štátu bola 3 mil. sk.a obec sa podieľala sumou 2.6 mil.sk. V tom roku bola dokončená rekultivácia skládky nad dedinou celkovej hodnote 714 000,-sk. Obec sa na financovaní podieľala iba 5% /34 000,-sk./ a suma 680 000,-Sk bola dotovaná štátom. Okrem tohto projektu sa obec zapojila i do projektu výstavby čakární. I v tomto projekte obec spolufinancovala iba 5% čo predstavovalo asi 10 000,- sk na jednu čakáreň.

V obci bolo spolu 8 čakární, no do projektu mohlo byť zahrnutých iba 5. Tri čakárne nebolo možné zahrnúť do projektu pretože cestári a Vyšší uzemný celok v Trenčíne, ktorí boli vlastníkami pozemku, neboli ochotní uzatvoriť s obcou nájomnú zmluvu. Práve tá bola dôležitou pri predkladaní projektu ak obec nebola výlučným vlastníkom pozemku.

17. januára 2007bola obec zapojená do Projektu pozemkových úprav v katastrálnom území Zubák. Tento bol splufinancovaný ES. Jednalo sa o zlučovanie pozemkov v extraviláne.

V tom roku nastali problémy na trase školského vodovodu. Napriek veľkému prítoku vody bol rezervár poloprázdny. Neboli ani extrémne suchá a aj pri max. odbere vody jednotlivými domácnosťami , malo byť vody oveľa viac ako momentálny stav vykazoval. Aj zvyšná voda bola napokon vypustená a ukázalo sa, že asi 60cm od dna je veľká prasklina. Oprava vodojemu stála 35 000,- sk. Oprava bola vykonaná svojpomocne za sumu

35 000,-Sk, čím obec ušetrila, nakoľko ponuky firiem sa šplhali do 100 000,- Sk.

V roku 2008 bola skolaudovaná časť obecného vodovodu /Majere-Dorňák/. Táto časť bola spustená do skúšobnej prevádzky na dobu od 01.6.2008 do 31.5.2009 a ďalej sa pokračovalo v budovaní vodovodu na úseku Dorňák - Bednária, kde bolo preinvestovaných 2,2 mil. sk.

Na jeseň roku boli dobudované aj autobusové čakárne – 5 ks v celkovej sume 955 313,-sk. - pričom 95% bolo dotovaných eurofondami.

Veľký problém bol neustále s vodovodom ZŠ, ktorý 40 rokov po vybudovaní prinášal z roka na rok nové poruchy . Tie sa objavili v časti Kozínek - ZŠ ale i v časti KD- MŠ. Tieto vady sa veľmi ťažko odhaľovali, lebo boli skryté v zemi a z tých financií ktoré mala obec k dispozícii sa iba tzv. popláťali. Na rekonštrukciu šk. vodovodu nemala prostriedky ani obec ani škola. V decembri 2008 sa obci podarilo vybaviť 100 000,- Sk z Krajského školského úradu Trenčín. Tieto peniaze boli určené na havarijný stav školského vodovodu. No na tento účel neboli vyčerpané, lebo ZŠ tieto financie použila na nákup šk. materiálu (a to interaktívnej tabule).

Veľký kus práce bol odvedený na budovách obce, kde okrem údržby boli vymenené všetky hromozvody v sume 80 000,-sk.

V tom roku bol podaný na Ministerstvo financií Projekt na rekonštrukciu verejného osvetlenia, ktorý bol úspešný.

Rok 2009 bol výnimočný od ostatných rokov. Vo svete nastala veľká ekonomická a hospodárska kríza, čo sa odzrkadlilo aj na podielových daniach v obci, ktoré boli o 500 000,- Sk /16597eur/ MENŠIE. Aj napriek kríze bolo hl. úlohou pokračovať v budovaní obecného vodovodu. Na odbočke smerom na Prílesie bola dopojená rodina Parohová. V roku 2009 sa započalo s vodovodom v časti Bednária- Viliam Ježo.

Obec získala dotáciu z Ministerstva životného prostredia 100 000,-€ a z rozpočtu obce sa na vodovod použilo 82 984 € . Časť bola dokončená a občania boli dopojení na vodovod. Z dôvodu vysokého tlaku vody v potrubí musela byť vybudovaná redukčná šachta pri požiarnej zbrojnici. Týmto sa neskončili práce na obecnom vodovode za rok 2009 ale vod. potrubie sa potiahlo v trase Bednária –Základná škola. No voda sa v tejto časti nespustila nakoľko sa nepripájali žiadne domácnosti pretože boli napojené na školský vodovod.

V rámci projektu VO bolo zrekonštruované verejné osvetlenie/ vymenené svietidlá a k nim rozvodné skrine v hodnote 58 533 EUR/ 1 763 365,-sk. z čoho 90% bolo hradené z eurofondov. Z dôvodu nevysporiadaných pozemkov obec svojpomocne počas letných mesiacov vybudovala tri čakárne ktoré nemohli byť zahrnuté do projektu a to v sume 6 921 eur /208 493,- Sk./Bola to čakáreň v časti Martiš, Slabý- Mlyn a tretia v časti Bednária. Okrem uvedených projektov sa v roku 2009 obec zapojila i do Projektu rekonštrukcie šk. kotolne avízovaný Ministerstvom školstva a v rámci cezhraničnej spolupráce do Projektu elektronický most a Projektu vybudovania čističiek. Na rozhraní obcí Horná Breznica, Dohňany a Zubák na kopci Tlstá hora bola na jeseň postavená výhliadková veža, z ktorej je pekný výhľad na našu obec a široké okolie.

Samospráva obce

Dňa 2. decembra 2006 sa konali voľby do orgánov obce. Na post starostu sa uchádzali dvaja kandidáti p. Miroslav Bednár a p. Milan Kanderka. Voľby vyhral p. M. Bednár. Za poslancov do obecného zastupiteľstva boli zvolení p. Tibor Zuzík, Mgr. Miroslav David, Mgr. Ivana Valachová, p. Pavol Gelo ml., Bc. Andrea Sedláčková, p. Jozef Zuzík , p. Bc. Vladimír Martiš st. Do funkcie hlavnej kontrolórky bola zvolená od r. 2005

p. Helena Hazalová. Administratívne pracovníčky sa nemenili – naďalej p. Jitka Plešková a p. Vierka Bulková.

V marci 2009 funkciu hl. kontrolórky p. Hazalová ukončila zo zdravotných dôvodov a po výberovom konaní túto funkciu obsadila p. Ing. Iveta Krchňavá.

Obecné zastupiteľstvo sa schádzalo pravidelne každé dva mesiace v roku a to – február, apríl, jún, august, október, december. Podľa dôležitosti starosta obce zvolával verejné zhromaždenia, no pravidelne vždy v priebehu mesiacov február - marec bývalo zvolané verejné zhromaždenie. Na zhromaždení starosta oboznámil občanov o hospodárení obce v uplynulom roku, s plánom práce na nový rok a v diskusii s občanmi sa hľadali riešenia na jednotlivé požiadavky. Obecné zastupiteľstvo pravidelne každý rok pripravovalo posedenie ku Dňu žien/matiek/- organizované v máji, športový deň ku Dňu detí - organizované v júni, posedenie pre dôchodcov- organizované v októbri a Mikulášske posedenie pre deti - organizované v mesiaci december. Členovia jednotlivých komisií museli neraz riešiť spory a sťažnosti občanov , ktorých z roka na rok tiež pribúda.

S príchodom nového volebného obdobia došlo k viacerým zmenám vo verejnej správe. Mnohé kompetencie prešli zo štátu na obec, čím obciam pribudla ďalšia povinnosť. Od roku 2004 prešla na obec opatrovateľská služba, stavebná činnosť, rybárstvo,

Obec každoročne za pomoci nezamestnaných občanov vykonávala aktivačnú činnosť. Tá obnášala chod obce, údržbu, opravy budov a zariadení obce vrátane Základnej školy, Materskej školy, Cintorína , Kultúrneho domu, Obecného úradu, Domu dôchodcov, Fary, Kostola, Požiarnej zbrojnice, garáží a všetkých ostatných nehnuteľností. Nezamestnaní občania svojou prácou prispievali k udržiavaniu poriadku a čistoty v našej obci . V rámci sezónnych prác sa títo občania podieľali na vykášaní trávnatých porastov,

čistení potoka, čistenie chodníkov, areálu telovýchovnej jednoty, šatní, zberom separovaného odpadu a iných prác, ktoré súvisia s chodom obce no hlavne svojou prácou prispievali k ochrane životného prostredia,. Všetky tieto práce boli vykonávané pod dohľadom koordinátora aktivačných činností p. Antona Martiša, ktorý bol financovaný z Európskeho sociálneho fondu.

Veľa práce obec odviedla na prípravách a predkladaní projektov podávaných obcou, pri vybavovaní rozhodnutí pre ochranné pásma zdrojov pitnej vody, vodojemu, vyňatiu z lesného fondu príprave kolaudácií zabezpečovaní kvality pitnej vody , prevádzkovanie obecného vodovodu–

Počasie

Zima začala vyčíňať ešte v Decembri 2003, no po Novom roku 2004 ukázala svoju skutočnú moc. Neustále sneženie, mrazy poskúšali i samotných občanov. Každodenné odhrňanie a odhadzovanie snehu dalo našim občanom poriadne zabráť. Zo snehu sa vtedy netešili ani deti. Bolo ho toľko, že sa nedalo ani sánkovať ani lyžovať, no ak by sa aj bol niekto posnažil upraviť terén na lyžovačku či sánkovačku- na druhý deň by mohol začať znova, pretože cez noc snehu opäť veľa pribudlo. Najhoršia situácia bola azda na cestách. Po obidvoch stranách krajnice cesty vznikli asi 1,5m mantinely. Cesta sa zúžila na takú šírku , že len –len sa vyhol autobus s osobným autom. Ak sa mali stretnúť dva autobusy alebo nákladné autá- jeden z nich musel cúvať nazad, no a po šmykľavej a ujazdenej ceste to bol neraz veľký problém čo spôsobilo i nejednu dopravnú nehodu, ktoré našťastie dopadli bez ujmy na ľudskom živote.

Zima vyčíňala, no s jej slabnutím vzplanul u občanov našej obce strach. Začali sa obávať čo bude ak sa sneh začne rýchlo topiť. Našťastie sa

počasie umúdrilo a sneh sa topil pomalšie. I napriek pomalému topeniu voda nakukla do niektorých pivníc rodinných domov. Občania si s ňou vtedy svojpomocne poradili. Všetci si vydýchli až vtedy, keď slniečko vyšlo spoza hôr a vypilo posledné neduhy zimy.

Hoci po zime prišla jar, počasie sa nieslo v znamení leta. Prudké teploty po zime “vyzliekli“ našich občanov z kabátov do tričiek a z čižiem do sandálov. Teploty v apríli sa pohybovali okolo +28 stupňov. Tento jav poznačil i leto.

9. júna o 18, hod. našou obcou prešla veterná smršť. Vietor o rýchlosti víchrice ničil všetko čo sa mu poddalo. Zničil elektrické stĺpy, dolámaval stromy, ba poničil i podaktoré strechy rod. domov. Najviac škôd spôsobil v časti Slabý- mlyn.

Len čo občania poodstraňovali škody z predchádzajúcej víchrice nadišla pre obec ďalšia skúška. Vysoké teploty 39 stupňov na slnku a málo zrážok spôsobili v obci nemalý problém s vodou. Veľký dopyt bol najmä po pitnej vode, no keď sa začala voda strácať aj v miestnom potoku obavy u občanov ešte vzrástli. Ľudia z dediny si vypomáhali čerpaním vody z obecnej studne na Pažicoch.

Toho roku bolo i Babie leto – bola teplá jeseň skoro až do novembra.

25. novembra sa opäť prihnala veterná smršť no ani zďaleka nebola taká silná ako tá letná. Zima bola takmer bez snehu, ani na Štedrý deň nebolo snehu- bolo sychravo. Toho roku p. Ján Malo sponzorsky urobil mantinely na školské ihrisko pri ZŠ a pracovníci obci ich postavili. Deti sa najviac tešili na korčuľovanie, no toho roku nebolo na čom.

Po zime začalo pršať. Pršalo a pršalo že ľudia sa obávali či sa v tom roku vôbec oplatí sadiť. Sadilo sa, takpovediac ,až v máji no podaktorí sadili aj skôr- aj keď do blata. Bolo to tak aj v našej obci –,, len

aby sused nemal skôr posadené ako ja“. Jar 2005 bola upršaná, no leto sa vydarilo. Len tie teploty keby neboli bývali až také vysoké. Teplá zima sa odzrkadlila aj v premnožení „všelijakej“, ako starí ľudia vravievali- h y d o b y. Počas leta bolo veľmi veľa kliešťov a rôzneho hmyzu. Vtom roku sa i naši občania stretli s novými druhmi alergií, ktoré spôsoboval najmä hmyz. Jeseň bola dlhá a teplá.

Zima sa ukázala v celej svojej kráse. Husté sneženie „dopomohlo“ niektorým starším budovám v našej obci. Pod náporom snehu spadli. Išlo napr. o domy Kuskovec, Blašovec v strednej časti obce. V obci často dochádzalo k tomu, že cesty neboli odhrnuté. Cestárske autá nestíhali zvládnuť nápor snehu v celom regióne, obec zabezpečila buldozér s nakladačom JCB, ktorí boli pri udržiavaní našich ciest veľmi nápomocní. V potokoch sa začal hromadiť sneh a ľad. Prípadné oteplenie mohlo spôsobiť nemalé problémy a tak bolo nutné uvoľniť odtok vody. O to sa opäť postaral obecný úrad, ktorý i na tieto práce zabezpečil techniku. Snehové kalamity pokračovali ešte aj vo februári 2006. Obecný úrad zabezpečil pomoc pri odhadzovaní snehu z budov základnej i materskej školy a ďalších obecných budov.

Na jar sa oteplilo, no napriek tomu sa sneh ešte stále držal na záhradách a dvoroch. Voda v potoku naberala výšku hladiny, ale našťastie nespôsobila záplavy. Leto bolo horúce. Vysoké teploty priniesli so sebou opäť i nejakú letnú búrku. Letné búrky najmä v posledných rokoch neboli tými, po ktorých sa vyjasnilo a vyšlo slniečko.

Búrky v posledných rokoch priniesli so sebou nielen silný privalový dážď ale i hromobitie a blesky. Najhorší bol azda samotný strach. Jeseň bola i toho roku teplá. Príchod zimy sa zopárkrát ohlásil, no zimu to stále nič nepripomínalo. Sychravé počasie striedali nízke prízemné mráziky bez snehu. Niekedy teploty pripomínali jar. Zima prešla. Občania

sa potešili, že tento krát sa vyhli snehovým kalamitám a cez zimu ušetrili aspoň nejaké palivo /drevo, uhlie

V 18. júla 2007 zavítala do našej obce veterná smršť. Silný vietor spojený s dažďom a krupobitím vyčíňal v našej obci tak, že čo nebolo pevne pripevnené - to uchytil vietor. V letných mesiacoch sa striedalo teplé počasie s dažďom. Občania sa neubránili niekoľkonásobnému koseniu svojich zatrávnených dvorov. Počasie prialo i rastu húb. Bolo ich toľko, že každý kto hľadal -našiel rýchlo a veľa. Jeseň bola krásna, teplá a pokojná. Zima bola opäť slabá. Na Štedrý deň napadla jemná pokrývka snehu no aj ten sa ešte v ten deň roztopil. Cesty boli suché a pojazdné a občania- bez odhadzovania snehu. Rok 2008 sa nejako nelíšil čo sa počasia týka. Ľudia si pomaly začali zvykať i na vyčíňanie počasia či v lete alebo v zime.

Po zime aj toho roku prišlo leto a to svojimi teplotami dočkalo zimu. Tá bola mierna a skôr mokrá ako mrazivá. Obdobie jari a jesene sa akosi vytráca a staré pranostiky už neplatia. Počasie sa aj v tom roku niekedy až veľmi zmenilo. Z pekného dňa bez obláčika sa zrazu obloha zatiahla mohutnými mrakmi a doniesla búrku. Aj ľudia v našej obci sa za posledné roky začali obávať počasia. Nielen búrky ale i silný vietor naháňal ľuďom strach.

No napriek zvláštnostiam počasia bola úroda bohatá a najviac boli obdarené jablone, mnohé jablka zostali na jabloniach aj pod nimi až do zimy – toľko ich bolo. Zima, taká pekná biela bola od decembra do januára. Teploty aj množstvo snehu bolo akurát aj na sánkovanie i korčuľovanie.

Rok 2009 priniesol so sebou peknú teplú jar i leto, jablák síce nebolo no zato bolo veľa zemiakov. Počas leta nás navštívila aká -taká búrka no záplavy nehrozili a zem stihla v priebehu leta zvyšnú vodu vypiť. Zima prišla v bohatej nádielke už na hody mrazivá a biela. Okolo 16.10. našu obec navštívila snehová kalamita. Mokrý a ťažký sneh dolámal veľa stromov v lese i v záhradách . Na kaplnku sv. Vendelína spadol z lesa Rožňovec

veľký smrek, ktorý poškodil strechu a potrháľ vedenie káblovej televízie a rozhlasu. V osade Bednária spadnutý betónový stĺp spôsobil pretrhnutie telefónnych drôtov. Sneh poškodil aj rozhlasové vedenie u Kačíkov. Ďalšie škody na káblovej televízii boli spôsobené v časti u Miklovcov. K výpadku elektrického vedenia došlo pri poškodení elektrických drôtov pri Božskom srdci. Snehu bolo dost', čo sa prejavilo i na našich cestách . Tie, pri neustálom snežení - nestíhali odhrňat'. A hoci jej odchod opäť vznášal na ľuďi strach, odišla pomaly a bez povodní.

Aj toho roku si občania pripravili ľadovú plochu pri ZŠ, na ktorej nielen deti, ale aj niektorí dospelí trávili zimné dni.

Obyvateľstvo

Po roku 2003 sa počet občanov obzvlášť nezmenil. Priemerný počet obyvateľov obce sa pohyboval okolo 900. Musím uviesť, že počty zomrelých občanov každoročne takmer presiahli počty narodených detí, vid' tabuľka.

Rok	Prisťahová ní	Počet narodených detí	Odstťahová ní	Počet úmrtí	Počet obyv.
2004	12	8	6	9	902
2005	8	12	7	11	904
2006	9	5	5	10	903
2007	10	6	6	15	898
2008	7	10	12	13	890
2009	18	6	7	9	898

Situácia sa odzrkadlila najmä na počte detí v škole, kde každoročne počet žiakov klesal. Smutné bolo, že mladí ľudia v posledných rokoch dávali prednosť vzťahom na „voľnej nohe“, ako sa tomu ľudovo hovorilo, pred manželstvom. Keď sa vrátim do rokov ešte aj deväťdesiatych, svadieb bývalo i v našej obci priemerne okolo 10 do roka. V posledných rokoch je to oveľa menej. V roku 2004 uzavreli sviatosť manželstva, dva páry ktoré aj zostali žiť v našej obci, o rok neskôr to boli iné dva páry, v roku 2006 to bol jeden pár a v roku 2007 uzavreli manželstvo dva páry.

V roku 2008 uzavrelo manželstvo 7 párov a v r. 2009 5 párov.

Moderná doba priniesla mnoho nových príležitostí a mladí ľudia často odišli za väčším zárobkom do zahraničia. Nebolo tomu inak ani v našej obci. V obci zostali žiť zväčša len rodiny s ešte malými deťmi a rodiny bez už veľkých „detí“. Veľa rodinných domov v obci obývajú len ženy – vdovy, v iných domoch zase osamelí muži ... Počet tých čo sa prisťahovali sa vyrovnal počtu tým, čo sa odsťahovali. Možno najväčším problémom sa stal fakt, že deti s oveľa väčšími nárokmi ako voľakedy ich rodičia sa nedokázali prispôsobiť životnému štýlu rodičov /čo platí i opačne /a na úkor tohto nedorozumenia sa i z našej obce odsťahovali mnohé mladé rodiny.

Školstvo a kultúra

Škol. rok 2004-2005 priniesol aj do našej školy zopár zmien. V apríli 2004 obec podala podklady pre zlúčenie Základnej školy s materskou školou. Návrh na zlúčenie spôsobil nemalý rozruch v škole medzi niektorými učiteľmi i samotnými členmi Rady školy. V júni p. starosta podľa zákona ukončil funkčné obdobie p. Mgr. Anny Lencsésovej ako riaditeľky školy a funkciou- dočasne zastupujúcej riaditeľky, poveril p. PaedDr. Vieru Ivanišovú 1. septembra. 2004 došlo k zlúčeniu Základnej

školy s materskou školou. 3. novembra. 2004 prebehlo výberové konanie na riaditeľa školy. Do konkurzu sa prihlásila iba 1 kandidátka a to p. Mgr. Helena Roščáková, ktorá bola dňa 15.11. 2004 menovaná za riaditeľku ZŠ s MŠ. V tom roku školu navštevovalo 147 žiakov z toho 52 žiakov z Hornej Breznice. V škole bolo zamestnaných 16 pedagogických pracovníkov. V roku 2005 bol zrušený Školský klub detí, nakoľko počet prihlásených detí bol veľmi nízky. V roku 2009 starosta obce odvolal riaditeľku Roščákovú a zastupujúcou riaditeľkou sa stala p. Ivanišová V. V novembri 2009 sa konal konkurz na nového riaditeľa. Tentoraz bolo kandidátov viac- Mgr. Daniela Pokorná, PaedDr. Anna Lencsesová a PaedDr. Viera Ivanišová. Konkurz vyhrala p. Ivanišová ktorá bola k 15. novembru menovaná do funkcie. Rozhodnutím súdu bol dôvod na odvolanie nepostačujúci a odvolanie pani Roščákovvej z funkcie riaditeľky uznané za neplatné.

Po takmer 40 rokoch zariadenie ale aj samotná budova začala ukazovať na svoj vek. Medzi najväčšie finančné položky v tom roku patrila renovácia dievčenských a chlapčenských WC. Tá, bola financovaná obcou a to v sume 100 000,-sk.

V letných mesiacoch 2004 došlo v základnej škole k havárii, pri ktorej boli vytopené dve triedy. Podlahové krytiny z PVC museli byť v oboch triedach vytrhané, nanovo pokryté a triedy následne vymaľované. V tom čase došlo i k poškodeniu šk. hydrantu . Opravu svojpomocne zabezpečil obecný úrad, pričom výmena poškodenej časti stála 20 000,- sk. V čase letných prázdnin bolo vymenené oplotenie okolo základnej školy a vybudoval sa prístrešok na budove ZŠ .

Okrem plánovaných činností prišli aj tie nečakané . 26 augusta 2007 došlo k havárii - na potrubí školského vodovodu. Najväčším problémom bolo nájsť poškodenú časť, keďže išlo o trasu dlhú niekoľko sto metrov. Skutočnosť

bola o to ťažšia , že poškodená časť bola pred budovou Základnej školy tesne pod veľkými ihličnanmi. Porucha bola napokon odstránená najmä vďaka p. starostovi M. Bednárovi , ktorý pozháňal techniku , materiál a hlavne ochotných ľudí pomáhať.

V priebehu rokov 2004-2009 bola rozšírená počítačová učebňa, starý šk. nábytok ako lavice a stoličky pre žiakov a učiteľov boli vymenené vo všetkých triedach, .. / vid' škol. kronika ./ Veľkou položkou bola aj výmena drevených okien za plastové a to v 4 triedach.

V ďalších rokoch sa počet žiakov- stále držal okolo počtu 150 , no vyhlíadky po roku 2008 už vtedy poukazovali na znížený počet žiakov na tunajšej škole okolo 110. Podľa slov pedagógov boli ešte aj v roku 2009 na tunajšej škole dobrí žiaci - čo sa týka správania. Pri porovnaní so žiakmi z väčších škôl , napr. aj žiakov z Led. Rovní, kde už v týchto rokoch pretrvávali drogy, alkohol ... bola situácia na našej škole aj napriek drobným priestupkom niektorých žiakov uspokojujúca. Jediné, čo našim žiakom aj v týchto šk. rokoch chýbalo bola telocvičňa, no učitelia im to viac vynahrádzali pobytom na čerstvom vzduchu, cvičeniami v prírode, turistickými vychádzkami, sánkovaním. Žiaci, ale i verejnosť si pochvaľovali sprístupnenie počítačovej učebne a hlavne pripojenie na internet.

Cirkevný život

Aj v týchto rokoch našim duchovným otcom bol Mgr. Jozef Hlaváč, ktorý sa s láskou staral nielen o svojich veriacich ale aj o rekonštrukciu tunajšej fary a kostola. Počas leta 2008 bol preložený na Farnosť do Bolešova. V tom čase aj do našej obce prišiel nový kňaz Mgr. Emanuel Čurik. Občania si po 13 rokoch ťažko zvykali na nového kňaza, no zvykli si. Aj p. farár Čurik okrem svojich duchovných činností renovoval našu farnosť. Za krátky čas svojej

pôsobnosti zabezpečil na fare a v pastoračnom centre ústredné kúrenie, vymenil oboje bočné vchodové dvere na kostole aj s prístreškom. Práce na farnosti bolo stále dosť, no bez potrebných financií aj budovanie muselo spomaliť svoj krok.

Mimoriadne udalosti

Od roku 2004 sa v našej obci udialo veľa. Niektoré boli bežné ako: menšie výtržníctvo, nejaká bitka ... ale udiali sa i mimoriadne veci.

K tým mimoriadnym najviac zapadli samovraždy typu obesenia sa.

15.júna 2004 našli obeseného 69 ročného p. Kamila Kluku. O pol roka neskôr 22.01.2005 tento čin zopakoval 45 ročný Rudolf Bednár. 25.05.2005 obcou ale i rodinou zatriasla správa o tragickej smrti 23 ročného Jána Kačíka, ktorý zomrel v Anguse vo Veľkej Británii.

07.03.2007 občanov zasiahla smrť p. Anny Babačovej, ktorú našli utopenú v potoku v časti Agrodolina Horná Breznica.

Tragickou smrťou a to obesením skončili i naši dvaja spoluobčania a to p. Martišová Mária 02.4.2008 vo veku 69 rokov a p. Pavol Miščí 05.03.2009 vo veku 48 rokov.

Ďalšia tragická udalosť sa stala na Vianoce presne 24.12. 2009, odkedy bol nezvestný mladý občan Marcel Marman, ktorého našla naša občianka Mária Krpelanová v marci 2010 v stave, kedy musel ísť na znaleckú expertízu.

Kultúrny život

Už tradične od roku 1997sa v obci v mesiaci január (február) koná Poľovnícky ples a tradícia sa zopakovala i rokoch 2004-2009.

Jar sa stala i symbolom stavania májov pri KD a kostole.

15.5.2005 obec po prvýkrát usporiadala posedenie pre všetky ženy, spojila Medzinárodný deň žien s dňom matiek, nakoľko nie všetky ženy môžu byť aj matky. Od tohto roku sa posedenie stalo tradíciou. V r. 2005 si pripravili program deti zo ZŠ s MŠ a atmosféru umocnila i hudobná skupina zo Zubáka SONG. K 1. júnu sa na futbalovom ihrisku uskutočňovali športové podujatia venované deťom, ktoré pripravovali poslanci a pracovníci OcÚ.

08.mája 2008 bola na posedenie žien prizvaná speváčka a zabávačka p. Mária Velšicová. O rok neskôr tento deň spestrili zabávači Števo Hruštinec a Juro Chleban. V mesiaci júl každý druhý rok (2005,2007,2009) sa v obci predstavili malé dychové hudby.

Na jeseň v mesiaci október boli uskutočňované posedenia s dôchodcami od 62 rokov. Program posedenia vždy bol obohatený vystúpením žiakov ZŠ s MŠ i hudobná skupina SONG. V auguste 2008 si „naši“ dôchodci založili Jednotu dôchodcov pod vedením p. Štefana Šutriepku.

Záver roka bol každoročne venovaný deťom a to v podobe Mikulášskeho posedenia v kultúrnom dome.